

SEMINARI INTERNACIONAL
L'AGRICULTURA I L'ASSOCIACIÓ EUROMEDITERRÀNIA:
REPTES I OPORTUNITATS

Barcelona, 28 de maig de 2004

Organitza

Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed)

Amb el patrocini de

Agencia Española de Cooperación Internacional (AECI) – Programa Azahar

Direcció científica

José María García Álvarez-Coque, Catedràtic d'economia aplicada. Universitat Politècnica de València

Josep Maria Jordán, Catedràtic d'economia aplicada, Universitat de València

Presentació

Els països mediterranis s'enfronten a un conjunt de reptes associats a la globalització dels intercanvis, els quals inclouen la geometria variable de les relacions entre la Unió Europea i diverses àrees del planeta i l'ampliació recent de la Unió.

El sud de la Mediterrània ha de participar substancialment dels beneficis del creixement del comerç. Per fer-ho, cal que es tracti el dossier agrícola amb l'atenció que es mereix, fent èmfasi en la resolució de qüestions relacionades amb la integració dels mercats, però també, com va quedar de manifest en la 1a Conferència Euromediterrània de Ministres d'Agricultura (Venècia, novembre del 2003), en totes les possibilitats de cooperació: intercanvi científic, capacitació de recursos humans, qualitat i estàndards fitosanitaris, organització i integració dels productors en les cadenes de subministraments, desenvolupament rural, preservació dels recursos naturals, gestió de l'aigua en l'agricultura, producció orgànica, lluita contra la pobresa i qüestions de gènere.

Sobre les bases anteriors, aquest seminari pretén abordar les principals qüestions de l'escenari actual de l'agricultura euromediterrània, en el qual convergeixen els projectes de reforma de la PAC, de creació de la zona de lliure canvi i de liberalització comercial mundial.

Programa

9.30 h **Inauguració**

Sr. Andreu Claret, Director de l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed.)

Sr. Carlos Martín Pinto, Subdirector General Adjunt d'Afers Agrícoles, Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació, Espanya

Excm. Sr. Hassan Ben Abderrazik, Secretari General d'Agricultura i Desenvolupament Rural, Marroc

Hble. Sr. Antoni Siurana, Conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, Generalitat de Catalunya

10.15 h **Presentació. Agricultura i Associació Euromediterrània. Qüestions per al debat**

Gemma Aubarell, Directora de Programació de l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed)

José María García Álvarez-Coque, Catedràtic d'economia aplicada, Universitat Politècnica de València

10.45 h. **1a sessió. Regionalisme i multilateralisme: companys o rivals?**

Quines conseqüències tindrien la liberalització comercial agrària bilateral a la Mediterrània i la reforma de la PAC per a l'obertura comercial? Hi ha alternatives en l'espai euromediterrani —basades en l'anàlisi de la competència i la complementarietat— a les tendències actuals de liberalització del comerç agrícola en l'àmbit mundial? Podria culminar-se amb èxit el procés de modernització de les economies del sud de la Mediterrània sense la plena inclusió de l'agricultura en el Procés de Barcelona?

President: Sr. Carlos Martín Pinto, Subdirector General Adjunt d'Afers Agrícoles, Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació, Espanya

Raed Safadi «L'agricultura mediterrània en el context de la liberalització comercial mundial»

Amer Jabarin «L'impacte de la liberalització agrícola dins del context del partenariat euromediterrani»

Muhammad Abdelbasset Chemingui «L'impacte de la liberalització del comerç agrícola en el marc del Partenariat Euromediterrani i les negociacions de Doha»

Relator: Gonzalo Escribano, Professor d'Economia aplicada, Universidad Nacional de Educación a Distancia

12.15 h **2a sessió. Competència i complementarietat de les agricultures mediterrànies**

Poden concretar-se fórmules compartides pels productors agrícoles de la UE i pels països mediterranis tercers que facilitin la complementarietat dels sistemes productius

respectius? En el context de mercats agrícoles cada cop més orientats al mercat i de la necessària cohesió social i territorial dels espais rurals, quins reptes presenten la reforma de la PAC i l'ampliació de la UE per a la cohesió dels sectors productius i les agricultures del sud d'Europa i els països del sud de la Mediterrània? Què representarà un acord de lliure comerç amb Estats Units sobre la indústria agroalimentària del Marroc i altres països àrabs?

President: Hassan Ben Abderrazik, Secretari General d'Agricultura i Desenvolupament Rural del Marroc

Tomás García Azcárate «Les relacions euromediterrànies i les conseqüències de la reforma de la PAC»

Salvador Jové «La interacció del sud d'Europa i els països mediterranis tercers»

Berna Turkekul «El dossier agrícola en les relacions entre Turquia i la UE»

Relator: Jordi Peix, Assessor de la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, Generalitat de Catalunya

16.00 h **3a sessió. Els reptes de l'associació. Polítiques agroalimentàries i desenvolupament**

En el context de la revisió del Protocol Agrícola dels Acords d'Associació, quines són les noves oportunitats comercials que aquesta revisió pot comportar per a economies mediterrànies com ara Tunísia i Marroc? Quin serà l'impacte de les concessions comercials ampliades que aquests països mediterranis han acordat en benefici de les exportacions agroalimentàries de la UE? Quines polítiques de cooperació s'haurien d'impulsar en el marc dels Acords d'Associació per acompanyar la integració comercial? Quin serà l'impacte d'un acord de lliure comerç amb Estats Units sobre la indústria agroalimentària del Marroc i altres països àrabs?

President: Josep Presseguer, Cap de l'Oficina de Taules Sectorials i Relacions Exteriors de la Secretaria General d'Agricultura Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya

Slimane Bedrani «El capítol agrícola en l'Acord d'Associació Algèria-UE»

Albert Massot «Components institucionals del procés de liberalització»

Jean-Louis Rastoin «Agricultura i codesenvolupament a la Mediterrània»

Relator: Giulio Malorgio, Director de la revista *NemMedit* i professor de la Universitat de Bolonya

17.30 h **4a sessió. Agricultura, sostenibilitat i competitivitat. La perspectiva empresarial**

Quin és el valor afegit d'un model d'agricultura basat en un ús racional de l'aigua, respectuós amb el medi ambient, biològic, de qualitat i ecològic? Un espai de prosperitat compartida a la Mediterrània hauria de preveure, a les dues ribes, la defensa de les dimensions no comercials de l'agricultura, com ara la preservació del paisatge, de la cultura, de les formes de producció sostenibles, o de la seguretat alimentària, entre altres? Si avancem cap a un model de política agrària coherent amb aquestes altres dimensions de l'agricultura, el Procés de Barcelona hauria d'estendre la filosofia de la PAC reformada i concentrada en el desenvolupament rural, més enllà de les fronteres de la UE?

President: Cemalettin Yesilyurt, Cap del Departament de Relacions Exteriors i de Coordinació amb la UE del Ministeri d'Agricultura i Afers Rurals de Turquia.

Presentació d'experiències empresarials per part de:

Juan Colomina, Gerent de COEXPHAL

Joan Josep Vergé, Unió de Pagesos – COOPAM

Sabah Benjelloun, Professora de l'Institut Agronòmic Veterinari Hassan II de Rabat (pendent de confirmació)

Relator: Josep Villarreal, Subdirector general de Coordinació d'Afers Interdepartamentals Agraris, Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, Generalitat de Catalunya.

19.00 h **Conclusions i cloenda**

Josep Maria Jordán. Catedràtic d'economia aplicada, Universitat de València

Alejandro Lorca. Catedràtic del Departament d'Anàlisi Econòmica, Teoria Econòmica i Història Econòmica de la Universitat Autònoma de Madrid

Josep Ferré, Secretari Executiu del Programa Azahar, Direcció General de Cooperación con África, Asia y Europa Oriental, Agencia Española de Cooperación Internacional(AECI)

Andreu Claret, Director de l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed.)

AKESBI, Najib Institut Agronòmic Veterinari Hassan II del Marroc, Direcció de Desenvolupament Rural

AKSOY, Enver Cap del Departament de Planificació i Projectes del Ministeri d'Agricultura i Afers Rurals de Turquia

AUBARELL, Gemma Directora de Programació de l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed)

BEDRANI, Slimane Consell Científic del Centre d'Investigació en Economia Aplicada per al Desenvolupament (CREAD), Algèria

BEN ABDERRAZIK, Hassan Secretari General d'Agricultura i Desenvolupament Rural, Marroc

BENJELLOUN, Sabah Professora de l'Institut Agronòmic Veterinari Hassan II de Rabat

CHEMINGUI, Muhammad Abdelbasset Kuwait Institute for Scientific Research

CLARET, Andreu Director de l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed.)

COLOMINA, Juan Gerent de COEXPHAL

ESCRIBANO, Gonzalo Professor d'economia aplicada, Universitat d'Educació a Distància, Madrid

ESTERUELAS, Luís Instituto Agronómico Mediterráneo de Zaragoza

FERRÉ, Josep Secretari Executiu del Programa Azahar, Dirección General de Cooperación con África, Asia y Europa Oriental, Agencia Española de Cooperación Internacional (AECI)

GARCÍA ÁLVAREZ-COQUE, José María Catedràtic d'economia aplicada, Universitat Politècnica de València

GARCÍA AZCÁRATE, Tomás Comissió Europea, Cap de la unitat «Mercat de Fruites i Verdures» a la DG Agricultura

GRAU, Martí Responsable de Societat i Economia, Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed)

JABARIN, Amer Universitat de Jordània, participant en la redacció de l'informe FEMISE sobre liberalització agrícola

JORDÁN, Josep Maria Catedràtic d'economia aplicada, Universitat de València

JOVÉ, Salvador Diputat al Parlament Europeu, membre de la Comissió d'Agricultura i Desenvolupament Rural

LORCA, Alejandro Catedràtic del Departament d'Anàlisi Econòmica, Teoria Econòmica i Història Econòmica de la Universitat Autònoma de Madrid

MALORGIO, Giulio Director de la revista *NewMedit* i professor de la Universitat de Bolonya

MARTÍN PINTO, Carlos Subdirector General Adjunt d'Afers Agrícoles, Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació, Espanya

MASSOT, Albert Administrador principal del Comitè d'Agricultura i Desenvolupament Rural del Parlament Europeu, DG 2–E

OLIVÁN, Helena Responsable de Polítiques Mediterrànies, Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed)

PEIX, Andreu Director de Pagesos Solidaris

PEIX, Jordi Assessor de la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya

PLAZA, Plácido Secretari General del CIHEAM (París)

PRESSEGUER, Josep Cap de l'Oficina de Taules Sectorials i Relacions Exteriors de la Secretaria General d'Agricultura Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya

RASTOIN, Jean-Louis Professor de l'ENSAM (Montpeller)

SAFADI, Raed Direcció General de Comerç, OCDE

SALLAM, Walid Yehia Professor adjunt d'economia agrària a la Universitat de El Caire

SIURANA, Antoni Conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, Generalitat de Catalunya

TURKEKUL, Berna Professora de la Facultat d'Agricultura, Ege University, Bornova-Esmirna, Turquia

VERGÉ, Joan Josep Unió de Pagesos - COOPAM

VILLARREAL, Josep Subdirector general de Coordinació d'Afers Interdepartamentals Agraris, Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, Generalitat de Catalunya.

YESILYURT, Cemalettin Cap del Departament de Relacions Exteriors i de Coordinació amb la UE del Ministeri d'Agricultura i Afers Rurals de Turquia